Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 638/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nuorten harrastusmaksuista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Rami Lehto /ps. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 638/2022 vp:

> Miten hallitus aikoo turvata lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet korkean inflaation aikana, jolloin lähes kaikki kuluttajahinnat nousevat perheiden ansiotuloja enemmän?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Harrastamisella on monia lasten ja nuorten hyvinvointiin ja kasvuun liittyviä positiivisia vaikutuksia. Harrastukset antavat mahdollisuuden oppia uusia taitoja, saada ystäviä, kuulua yhteisöön, onnistua ja epäonnistua turvallisessa ympäristössä. Monissa harrastuksissa lapset ja nuoret saavat turvallisen aikuisen aikaa ja läsnäoloa. Harrastukset ovat myös yksi keskeinen tapa lisätä liikkumista lasten ja nuorten elämässä.

Harrastamisen hinnan nousu on huolestuttavaa kaiken harrastamisen, mutta erityisesti liikunnan ja urheilun yhdenvertaisen saavutettavuuden näkökulmasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee lasten ja nuorten liikkumista ja harrastamista useilla toimenpiteillä, kuten Harrastamisen Suomen mallilla, seuratoiminnan ja paikallisen harrastustoiminnan kehittämistuilla sekä valtakunnallisella liikkumisen edistämisen Liikkuvat-kokonaisuudella.

Erityisesti tällä hallituskaudella luotu Harrastamisen Suomen malli lisää maksuttomia harrastusmahdollisuuksia lapsille ja nuorille. Malli toteutetaan kunnissa ja kouluissa pohjautuen lasten ja nuorten omiin harrastustoiveisiin ja sen toteuttamiseen jaetaan valtionavustuksia 14,5 miljoonaa euroa vuodessa. Harrastamisen Suomen malli vakiintuu toimintamallina muutetun nuorisolain tullessa voimaan 1.1.2023.

Seuratoiminnan kehittämistuessa (valtionavustus paikalliselle tasolle) seurat voivat avustuksen avulla kehittää matalan harrastuskynnyksen toimintaa lapsille ja nuorille. Avustuksen keskeisenä tavoitteena on hillitä harrastamisen kustannuksia ja osallistumismaksuja lasten ja nuorten liikunnassa sekä tukea vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntaharrastusta. Vuosittainen määräraha on noin 4M€ ja määrärahasta riittää avustuksia keskimäärin 350-400 hankkeelle.

Valtakunnallisen Liikkuvat-kokonaisuuden (Liikkuva perhe, -varhaiskasvatus, -koulu, -opiskelu) avulla toimeenpannaan ja tuetaan eri toimijoita arjen toimintakulttuurien liikunnallistamiseksi ja matalan kynnyksen liikkumisen lisäämiseksi. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen on myönnetty vuosina 2019-2022 kehittämisavustuksia noin 50 miljoonaa euroa, josta noin 2/3 osaa on

kohdistunut Liikkuvat-kokonaisuuden toteuttamiseen lasten ja nuorten osalta. Määrärahoja on kuluvalla hallituskaudella kohdistettu erityisesti Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva opiskelu -toimintaan eli varhaiskasvatus- ja opiskelupäivän liikunnallistamiseen paikallisella tasolla.

7-17-vuotiaiden lasten ja nuorten tulisi kansallisen liikkumissuosituksen mukaisesti liikkua vähintään tunti päivässä. Tutkimusten mukaan yhteensä noin kolmasosaa lapsista ja nuorista täyttää tämän suosituksen. Liikkumisen määrä vähenee alakoulusta yläkouluun siirryttäessä siten, että viisitoistavuotiaista enää noin joka viides saavuttaa riittävän päivittäisen liikkumisen määrän.

Riittämätön liikkuminen näkyy 5.- ja 8.-luokkalaisille vuosittain toteutettavien fyysisen toimintakyvyn Move!-mittauksissa, joissa selvitetään kestävyys- ja lihaskuntoa, liikkuvuutta sekä motorisia taitoja. Move!-tulosten mukaan isolla osalla lapsista ja nuorista fyysisessä toimintakyvyssä on sellaisia haasteita, jotka voivat vaikuttaa arjessa jaksamista. Move!-mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi liikunnan opetuksessa sekä laajoissa terveystarkastuksissa. Tavoitteena on kannustaa lapsia ja nuoria omasta fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen.

Liikunta- ja urheiluseuratoiminnassa on mukana merkittävä määrä suomalaisista lapsista ja nuorista. Liikunnan harrastaminen seuroissa on yleisintä 11-vuotiailla, joista kaksi kolmesta osallistuu seuratoimintaan. Seuraharrastaminen vähenee iän myötä, mutta 15-vuotiaana edelleen yli 40 prosenttia nuorista on mukana seuratoiminnassa.

Harrastamisen hinnan nousu on puhuttanut viime vuosina. Seuratoiminta on erityisesti isoissa kaupungeissa ammattimaistunut ja palkattujen työntekijöiden lisäksi kustannuksia ovat nostaneet esimerkiksi halu yhä parempiin harjoittelu- ja kilpailuolosuhteisiin sekä varusteisiin, ohjatun harjoittelun määrän kasvu, lisääntyneet kilpailumatkat sekä erilaiset urheilun tukipalvelut. Harrastamisen hinnan nousu on huolestuttavaa kaiken harrastamisen, mutta erityisesti liikunnan ja urheilun yhdenvertaisen saavutettavuuden näkökulmasta

Helsingissä 19.12.2022

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

VN/34206/2022-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Honkonen Petri 91276041D

2022-12-21